

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/126/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

360/2014. számú (XII. 18.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) meghatalmazott jogi képviselője útján, 2014. február 20-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, az alapjog korlátozásra jogszerűen került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát 2014. február 20-án, postai úton terjesztette elő, a vele szemben 2014. január 31-én fogantató rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, 2014. január 31-én a Budapest, * szám alatt, a * épületében politikai véleményét fejezte ki társaival együtt a * bővítésével kapcsolatos kormányzati lépések miatt. Tiltakozásának verbálisan adott hangot, matricákat helyeztek el társaival és egy molinót. A panaszos elmondta, hogy természetesen tisztában van azzal, hogy a * nem népképviselői szerv, közterületnek a gyülekezési jog értelmében nem minősül.

Először a biztonsági őrök, majd a rendőrség szólította fel a panaszost és a társait az épület elhagyására, aminek önként nem tett eleget a panaszos. Ezt követően a politikai demonstrációjukat a rendőrség feloszlatta, a panaszost testi kényszer alkalmazásával távolították el az épületből és előállították Rendőrkapitányság épületébe. Kihallgatását

követően, vele szemben szabálysértési határozatban 76 000 forint bírságot szabtak ki, amellyel szemben kifogást jelentett be törvényes határidőben.

A panaszos beadványában előadta, hogy mindvégig békés magatartást tanúsított, senkivel nem volt fizikailag agresszív, az épületbe való bejutást nem lehetetlenítette el. Az időpontra, a helyszínrre és a magatartásukra tekintettel mások jogait a törvényes mértéknél jobban nem sértette meg; szabálysértést, bűncselekményt nem követett el, nem szegült ellen a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben (továbbiakban: Rtv.) felsorolt intézkedésnek és kényszerítő eszköznek sem, amelyet vele szemben jogalappal alkalmaztak. A tüntetést feloszlatni nyilvánvalóan aránytalan és szükségtelen volt, ennek következtében a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszerre sem volt semmi szükség és különösen sérelmezi az előállítását; egyébként magát a rendőri felszólítás hatására igazolta.

A panaszos megjegyezte, hogy az esemény média nyilvánosságot is kapott, amely kapcsán két linket is meghatározott beadványában, ahol elérhetővé vált az intézkedésről készült videofelvétel. Az intézkedést a rendőrség is dokumentálta, valamint az épületben is vélhetően működött biztonsági kamera.

2) A panaszos jogi képviselője, 2014. május 21-én jutatta el a képviseletre vonatkozó meghatalmazását. A meghatalmazás szerint a * 2014. január 31-én, demonstráció miatt indult panaszügyben a panaszos Testület, bíróságok és hatóságok előtti képviseletét teljes jogkörrel dr. F.T. ügyvéd látja el. A meghatalmazás rendelkezik a helyettesítés rendjéről. A felek a dokumentumot aláírásukkal ellátták.

3) A panaszos beadványában két internetes linket is megjelölt, ahonnan az intézkedésről készült felvételek megtekinthetők.

Az első felvétel 1 perc 39 másodperc hosszúságú. A felvétel elején a demonstrálók még úton vannak az épület felé. Az épületbe beérve vágó képeket láthatunk, amelyek során a molinót rendezgetik, azt felállítják a tüntetők. A felvétel alá vágott hang mellett is jól hallható a minisztérium biztonsági szolgálatának a vezetője által elhangzott felszólítás, amely szerint felkéri a demonstrálókat, hogy hagyják abba a tevékenységüket, hagyják el a helyszínt, hiszen magatartásukkal zavarják a működését. A tüntetők cellux alkalmazásával ragasztják szét transzparensüket, amely fehér alapon, fekete színű nagybetűkkel tartalmazza a felíratot. A tüntetők képviselője a kormányt bírálva kifejezte, hogy a tüntetők békések voltak. Továbbra is népszavazást akarnak. Eközben vágóképeken látszik, ahogyan a rendőrök a tüntetőket kiviszik az épületből, előállítják őket, majd a szolgálati gépjárműbe helyezik a demonstrálókat. (1:22-én látható ahogyan a panaszos beszáll a rendőrségi gépjárműbe.)

A megjelölt második felvételt is megtekintette a Testület, amely összesen 9 perc 44 másodperc hosszúságú. Az előzőekben ismertetett, rövid felvételhez képest bővebb képet mutat a video. A felvétel elején a demonstrálók még elfoglalják a helyüket a földön, kifeszítik a molinót, ragasztószalag segítségével a minisztérium épületében felragasztják az előzőekben ismertetett transzparensüket, majd elmondják miért jöttek: szeretnék, ha népszavazást írnának ki. A biztonsági szolgálat vezetője többszöri felszólítását ezen a felvételen is jól hallhatjuk. A tüntetők nem tettek eleget a felszólításnak, így kihívták a rendőrséget. A rendőrség részéről M. L. r. főhadnagy jelent meg a helyszínen: köszönt, bemutatkozott, közölte miért van itt. Szó szerint: „Jó napot kívánok! M. L. r. főhadnagy vagyok, a BRFK Rendőrkapitányság megbízott rendészeti osztályvezetője, tájékoztatom önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló

1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gyjtv.) 2. § (3) bekezdése alapján magatartásukkal súlyosan zavarják a működést, ezért a rendezvényt a 14. § (1) bekezdése alapján feloszlatom. Felszólítom önöket, hogy jogsértő magatartásukat fejezzék be, az épületet hagyják el.” A felszólítást a rendészeti osztályvezető további két alkalommal ismételte meg, amelyre a demonstráló személyek nem reagáltak, tevékenységüket továbbfolytatták, a helyszínen maradtak és tovább skandáltak a követelésüket. Ennek során ismételt rendőri felszólítások után úgy reagáltak, hogy nem tesznek eleget a rendőri felszólításnak, ők passzívan ellenállnak. A rendőr ismételten tájékoztatta a demonstrálókat arról, hogy amennyiben nem tesznek eleget a rendőri felszólításnak, akkor a jogellenes cselekményükre tekintettel rendőri intézkedésre kerül sor és előállítják őket. Minden egyes személynél ismételten megismételte a rendőr a felszólítást és tájékoztatást, akik mivel annak nem tettek eleget, rendőri intézkedések alanyaivá váltak. Két-két rendőr kivitte az ülő demonstrálókat (akik továbbra is a földön ültek, vagy akik álltak azok leültek annak érdekében, hogy így vigye ki őket a rendőrség az épületből). A felvétel végén az előzőekben említett képviselő adott interjút és politikai véleményét fejezte ki a kormánnyal, a miniszterelnökkel, a sérelmezett kormányzati lépéssel, valamint a rendőrség munkájával szemben is. (00:16-nál látható a molinóval a panaszos.)

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) Budapest Rendőrfőkapitányának Rendészeti Helyettese 2014. április 4-én kelt átiratából az alábbiak derülnek ki.

A BRFK felé a fentebb meghatározott rendezvényt nem jelentették be. K. I. biztonsági őr 2014. január 31-én, 10 óra 8 perckor a 107-es segélyhívószámot tárcsázta egy mobiltelefonszámról és a BRFK Tevékenység Irányítási Központján (továbbiakban: TIK) keresztül hozta a rendőrség tudomására, hogy az épületbe kb. 20-25 fő bement, onnan nem hajlandók kimenni, az épületben engedély nélkül felvételeket készítenek.

A BRFK Rendőrkapitányság megbízott rendészeti osztályvezetője, M. L. r. fhdgy. 2014. január 31-én, 10 óra 15 perckor jelent meg, ahová belépve azt tapasztalta, hogy az előtérben található recepciós pult előtt 10 fő demonstráló tartózkodott (kezükből molinó és transzparens), akik hangos véleménynyilvánítás keretében mondatot skandáltak. Az aulában további 15 fő lehetett, a sajtó munkatársai. A demonstráló személyek az épület aulájában, a pult előtt helyezkedtek el, ebből 8 fő a padlón ülve foglalt helyet, kettő pedig a pulton ült, miközben egy kb. 3 m széles és 1,5 méter hosszú molinót tartott, amelyen az „Elég a titkolózásból” felirat volt látható.

M. L. r. főhadnagy a helyszínen tapasztaltakat haladéktalanul jelentette a BRFK Biztosítási Osztály vezetőjének, aki intézkedett a Biztosítási Törzs felállításáról, valamint a Készenléti Rendőrség (továbbiakban: KR) állományából két csoport helyszínre vezényléséről, egyúttal a helyszínre 2 fő rendbiztost (M. K. r. főhadnagy és Sz. L. r. hadnagy.) küldött, akik 11 órakor érkeztek az épülethez.

A biztonsági szolgálatának munkatársa (B. F.) tájékoztatta M. L. r. főhadnagyot az eseményekről, aki felvette a kapcsolatot a szóvivővel, aki közölte, hogy a demonstrálók

zavarják a működést, ezért ha a biztonsági szolgálat felszólítására nem hagyják el az épületet, abban az esetben rendőri intézkedést kér.

A helyszínre érkező rendbiztosok egyeztettek a demonstrálókkal, akik elmondták, hogy az * aktivistái. A továbbiakban közölték, hogy a minisztérium területén addig kívánnak maradni, amíg nem írnak ki népszavazást. A szervezők közölték, hogy nem működnek együtt, a rendőri intézkedésekkel szemben passzívan ellen fognak állni.

Időközben az épülethez érkezett a KR által vezényelt erő, 20 fővel, valamint két fő dokumentáló személlyel.

B. F., a biztonsági szolgálat munkatársa 11 óra 30 perckor a 10 fő demonstrálót tájékoztatta arról, hogy a működést zavarják, egyúttal felszólította őket, hogy az épületet területét hagyják el. B. F. három alkalommal ismételte meg a „Jelenlétükkel zavarják a működését, hagyják el az épületet!” felszólítást. A demonstrálók a felszólítás ellenére sem hagyták el az épületet, ezért a szóvivő és a biztonsági szolgálat munkatársa M. L. r. főhadnagyt rendőri intézkedésre kérte fel.

M. L. r. főhadnagy a rendőri intézkedést 11 óra 35 perckor kezdte meg, amely során az alábbiakat közölte: „Jó napot kívánok! M. L. r. főhadnagy vagyok, a BRFK Rendőrkapitányság megbízott rendészeti osztályvezetője, tájékoztatom önöket, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gyjtv.) 2. § (3) bekezdése alapján magatartásukkal súlyosan zavarják a működését, ezért a rendezvényt a 14. § (1) bekezdése alapján feloszlatom. Felszólítom önöket, hogy jogsértő magatartásukat fejezzék be, az épületet hagyják el.”

A tájékoztatást a KR dokumentáló csoportja, P. J. r. törzssászlós és V. G. r. őrmester kamerával rögzítette.

A felszólítást a rendészeti osztályvezető további két alkalommal ismételte meg, amelyre a demonstráló személyek nem reagáltak, tevékenységüket továbbfolytatták, a helyszínen maradtak és tovább skandáltak a követelésüket.

M. L. r. főhadnagy a KR erővel megkezdte az aktivistákkal szembeni egyenkénti intézkedést, amely során ismételten, külön-külön felszólította a demonstrálókat, hogy jogsértő magatartásukat fejezzék be, hagyják el az épületet. Tájékoztatta az aktivistákat, hogy ha a rendőri intézkedésnek nem hajlandók alávetni magukat, akkor a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést követik el, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint velük szemben személyes szabadság korlátozó intézkedést helyezett kilátásba. Az aktivisták, akik a felszólítás ideje alatt a földön ültek, közölték a rendészeti osztályvezetővel, hogy passzívan ellenállnak a rendőri intézkedésnek.

M. L. r. főhadnagy a helyszínre vezényelt KR erő parancsnokának, K. Cs. r. hadnagynak meghatározta, hogy valamennyi demonstrálóval szemben külön-külön járőrpáros kezdeményezzen intézkedést.

Az előállítást foganatosító rendőrök a demonstrálókkal közölték, hogy velük szemben testi kényszert alkalmaznak. A két fő rendőr az ülőhelyzetben, a karjukat a combjuk alatt

összekulcsoló személyeket a felkarjuknál és a lábszáruknál megfogva, a földről felemelve kísérték ki a minisztérium épületéből, akik a közterületen már együttműködtek az intézkedő rendőrökkel. Felszólításra az előállított személyek igazolták magukat, akiket a BRFK Rendőrkapitányságra állították elő. E cselekményekről a dokumentációs csoport fényképfelvételeket készített.

2) M. L. r. főhadnagy 2014. június 31-én kelt jelentése a következőket rögzítette.

A helyszínen tapasztaltakra vonatkozóan a jelentés azonos az átirattal, és a Testület a kizárólag az eddigiekhez képest új információkat ismerteti.

A helyszínre vezényelt erőt K. Cs. r. hadnagy parancsnoklásával irányította M. L. r. főhadnagy. Összesen 1 + 45 fő közrendvédelmi járőr állt a rendelkezésére, valamint két fős dokumentáló egység. A későbbi előállításokban 20 fő vett részt, tartalékban pedig 25 fő volt a téren elhelyezve.

A biztonsági szolgálat felszólításaira, a sajtószóvivő kérésére, valamint a r. főhadnagy 11 óra 35 perckor megkezdett intézkedésére és felszólításaira (annak számára és tartalmára) vonatkozóan a jelentés azonos az átiratban foglaltakkal.

A megerősítő erővel megkezdtek a rendőrök a demonstráló személyek egyenkénti intézkedés alá vonását, amely során M. L. r. főhadnagy ismételen felszólította őket, amelynek továbbra sem tettek eleget. Az első előállítást 11 óra 40 perckor kezdték meg, az utolsó pedig 12 órakor. Az előállítás során a személyek passzívan ellenálltak, őket kézben kellett kivinni az utcára, ahol már az igazoltatásnak alávetették magukat. Az előállított személyek autóba történt elhelyezésük során sérülésük, panaszuk nem keletkezett.

Az előállításokat a két kísérő tagállomás segítségével foganatosították az intézkedő járőrök, 5 főt az BRFK Rendőrkapitányságra, másik 5 főt pedig a BRFK Rendőrkapitányságra állítottak elő, további intézkedés foganatosítása végett.

A biztonsági szolgálat a r. főhadnagy kérdésére elmondta, hogy az épületben állagsérelem, rongálódás nem keletkezett, a kiragasztott transzparenszeket probléma mentesen eltávolították. Az utóbiztosításban felügyeleti szolgálat ellátására a r. főhadnagy hat főt jelölt ki, akiket a továbbiakban a TIK irányított. A fentiek jelzését követően a Biztosítási Törzs engedélyével a helyszínről távoztak, a r. főhadnagy alá beosztott és nem intézkedő erőt leléptette.

A helyszínen a feladatok koordinálását és parancsnoki feladatokat K. Gy. Zs. r. ezredes, mb. kapitányságvezető látta el.

3) A panaszos előállításáról szóló jelentés szerint a panaszossal szembeni intézkedést 11 óra 40 perckor kezdték meg a rendőrök, amely során az Rtv. 29. § (1) bekezdés szerint igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. és II. fordulata alapján előállítást hajtott végre. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A rendőri intézkedés során sérülés és/vagy anyagi kár nem keletkezett.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a fenti napon M. K. r. törzsőrmester és B. Cs. r. törzsőrmester a Készenléti Rendőrség állományából a Rendőrkapitányság illetékességi területén látott el szolgálatot, amely során átirányították, mivel annak épületében ismeretlen személyek bementek és elfoglalták az épület auláját és ülő demonstrációt hajtottak végre. A helyszínen a biztonsági szolgálat részéről B. F. 11 óra 30 perckor felszólította őket, hogy hagyják el az épületet, mert tevékenységükkel zavarják a működést.

Miután a felszólításnak nem tettek eleget M. L. r. főhadnagy felszólította őket, hogy rendezvényükkel súlyosan zavarják a működését, hagyják el az épületet. E felszólítást követően még két alkalommal megismételte. Ezután a két r. törm. azt az utasítást kapta K. Cs. r. hdgy-tól, hogy mivel a személyek nem hajlandóak elhagyni az épületet, ezért vonuljanak be az épületbe és a személyeket szabálysértés továbbfolytatása miatt és mivel a jogszerű rendőri intézkedésnek nem tettek eleget, kísérik ki az épületből, majd adataikat igazoló lapon rögzítsék a további feladatok meghatározásáig. Ekkor bementek az épületbe, ahol a recepciónál több személy ült, majd M. L. r. főhadnagy a törvény nevében szavak előrebocsátásával felszólította a jelenlévőket az épület elhagyására, aminek nem tettek eleget. Ezután odaléptek a panaszoshoz, közölte vele a r. törm. a nevét, szolgálati helyét, valamint hogy elő fogja állítani, amit tudomásul vett. Ezt követően B. Cs. r. törm. a panaszos jobb karját, míg M. K. r. törm. a panaszos bal karját megfogva a földről felemelték a panaszost, majd kivezették az épületből. Ezt követően felszólították a panaszost, hogy igazolja magát, amelynek személyazonosító okmányával eleget tett. Adatait a körözési rendszerben leellenőrizték, ott nem szerepelt, illetve igazoltató lapon rögzítették. Majd közölték a panaszossal, hogy cselekménye szabálysértés tényét képezi és ellene szabálysértési feljelentést tesz a rendőr, amelyet a panaszos megértett és tudomásul vett. A panaszos a szabálysértési nyilatkozatot nem írta alá, a szabálysértés tényét nem ismerte el, személyi körülményeiről nem nyilatkozott. Közölte a rendőr a panaszossal, hogy a szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítja a Rendőrkapitányságra.

Az intézkedésről kamera felvétel készült, amelyet V. G. r. őrmester készített kazettára, amelynek a kimentéséről gondoskodtak.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján a rendőrség átadta a panaszosnak az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást. Az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8)-(9) és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. § alapján a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatót megkapta.

A panaszost 2014. január 31-én, 11 óra 50 perckor adták át sérülés-és panaszmentesen a Rendőrkapitányságra.

Az előállítás oka 2014. január 31-én 16 óra 42 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A panaszos által elkövetett cselekmény miatt, vele szemben szabálysértési feljelentést tettek.

Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás jog-és szakszerűnek, valamint arányosnak találta a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja

szerint fogantatosított igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti előállítást.

4) A rendőrség mellékelte az előállítással kapcsolatos panaszosi nyilatkozatokat.

A fogvatartott élelemmel történő ellátásáról kiállított nyilatkozatát, amelyben a panaszos 2014. január 31-én 12 óra 40 perckor kijelentette, hogy az előállító helyiségbe történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó vagy egyéb személy értesítéséről, és az élelmiszer és az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozatot a panaszos aláírásával ellátta, és akként nyilatkozott, hogy J. A. kiértékelését kéri, nem dohányzik, illetőleg a mellékelt jogi tájékoztatókat átvette. (A mellékletként átadott, előállító helyiség rendjéről szóló, illetőleg az előállított jogairól szóló tájékoztatásokon is szerepel a panaszos aláírása, hogy azokat átvette.)

5) A rendőrség mellékelte a panaszost, mint eljárás alá vont személy meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, amely szerint a panaszost 2014. január 31-én 15 óra 7 perctől kezdődően hallgatták meg.

A panaszos a szükséges figyelmeztetéseket és tájékoztatásokat megértette, a jegyzőkönyvben az erről szóló részeknél ezt a tényt aláírásával hitelesítetten is igazolta. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a jogaira történt figyelmeztetést megértette és kijelentette, hogy élni kíván a vallomástétel megtagadására vonatkozó jogával; nem kíván vallomást tenni, a feltett kérdésekre sem kíván válaszolni, a terhére rótt szabálysértés elkövetését nem ismeri el.

6) A rendőrség csatolta az SZNYR adatlapot és a talált személyek listáját, amelyen szerepel a panaszos, így megállapítást nyert, hogy vele szemben korábban már indult szabálysértési eljárás rongálás miatt.

7) A BRFK Rendőrkapitányság, mint Szabálysértési Hatóság 2014. január 31-én hozta meg a panaszossal szemben lefolytatott szabálysértési eljárásban a határozatát, amelyben a panaszost 76 000 forint szabálysértési bírság megfizetésére kötelezte a hatóság, tekintettel a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlen elnevezésű szabálysértés elkövetése miatt.

Tekintettel arra, hogy az indokolás szinte szó szerint megegyezik az eddig már részletesen bemutatott dokumentumokban meghatározott történeti tényállással, így annak megismétlésétől a Testület jelen pont alatt eltekint. A szabálysértési hatóság megállapította, hogy a panaszos az Rtv. 19. §-ában foglalt rendelkezések ellenére, többszöri felszólítás ellenére sem tett eleget azoknak, így a jogszerű rendőri intézkedésnek, nem hajtotta végre a rendőri felszólításban foglaltakat, így cselekményével megvalósította a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szabálysértést, azaz: *„aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”* Ezen cselekmény elkövetése miatt a panaszos 150. 000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható és 180 óráig terjedő közérdekű munkával büntethető. A hatóság megállapította, hogy 2012. április 15. előtt elkövetett, a rendőrség hatáskörébe tartozó, jelen szabálysértéssel megegyező, vagy hasonló szabálysértés, illetőleg 2012. április 14. után elkövetett szabálysértés miatt két éven belül – a szabálysértési nyilvántartási rendszer adatai alapján – a szabálysértési hatóság jogerősen nem marasztalta el. Ezt a tényt, az elmarasztalás

mértéknek a megállapítása során figyelembe vette a hatóság. A határozat szerint annak egy példányát a panaszos 2014. január 31-én 16 óra 40 perckor átvette.

8) A panaszos 2014. február 6-án a Budapesti Központi Kerületi Bíróságnál (továbbiakban: BKKB), mint eljárás alá vont személy kifogást nyújtott be a vele szemben rendelkező szabálysértési határozattal szemben, és egyben kéri a tisztelt bíróságot, hogy az ügyében tárgyalást tartson a bíróság

9) A rendőrség összesen 17 video fájlt bocsátott a Testület rendelkezésére.

a) Az első felvételen (összesen 3 perc 57 másodperc hosszú) látható és hallható a biztonsági szolgálatának a vezetője, aki kulturált, nyugodt hangon megkéri a jelenlévő demonstrálókat, hogy hagyják az épületet, mert magatartásukkal zavarják a minisztériumban folyó munkát. A felvételek alapján kiderül, hogy két demonstráló tart egy fehér alapon, fekete feliratot (Elég a titkolózásból!) tartalmazó molinót, amely előtt a földön ülve összesen hat személy látható, akiknek a nyakában fehér alapon, fekete feliratú (Népszavazást Paksról) transzparenszek lógnak.

A biztonsági szolgálat vezetője egymás után, kétszer szólította fel a demonstrálókat, hogy hagyják el a helyszínt, tekintettel arra, hogy magatartásukkal zavarják a minisztérium normális működését. Az egyik demonstráló ekkor, a felszólításra reagálva közölte, hogy „Addig nem megyünk el, amíg nem írják ki a népszavazást Paksról!” A biztonsági szolgálat vezetője ismételten megkérte az ott tartózkodókat, a fenti tartalommal, hogy hagyják el az épületet, amelyre a demonstrálók azzal válaszoltak, hogy 14-szer skandálták, hogy „Népszavazást Paksról!”

A felvétel első percénél jelenik meg M. L. r. főhadnagy, aki a fentebbi jelentésében foglaltakat közli a demonstrálókkal szó szerint. A rendőr jól hallhatóan felszólítja a panaszosokat, hogy hagyják el az épületet és felkérte őket, hogy tegyenek eleget a rendőri felszólításnak, így hagyják el az NFM épületét, különben rendőri intézkedésre fog sor kerülni. A demonstrálók ismételten skandálni kezdik a „Népszavazást Paksról!” rigmust, amelyet 4-szer ismételtek meg. M. L. r. főhadnagy ismét elmondta részletes tájékoztatását, majd felkérte őket, hogy hagyják el a helyszínt és tegyenek eleget a rendőri felszólításnak, különben rendőri intézkedésre kerül sor velük szemben, és előállítást fognak foganatosítani. A demonstrálók ismételten a „Népszavazást Paksról” rigmusokat hangoztatták (ez összesen ötször hangozott el).

A molinót tartó egyik fiatalember (R. M.) a csendet megtörve úgy nyilatkozott, hogy „A felszólításnak eleget nem teszünk. Addig maradunk, amíg népszavazást ki nem írnak Paksról!” M. L. r. főhadnagy ismételten tájékoztatta a fentebbiekről a demonstrálókat. Ekkor a rendőr megkérdezte a demonstrálókat, hogy eleget tesznek-e a rendőri felszólításnak, amire az egyik földön ülő demonstráló úgy nyilatkozott, hogy „Nem, nem teszünk eleget a rendőri felszólításnak. Népszavazást Paksról!”. Összesen 5-ször ismételték el, hogy „Népszavazást Paksról!”, amikor a felvétel véget ért.

b) A második felvétel (összesen 1 perc 14 másodperc hosszúságú) ott folytatódik, ahol az első befejeződött. M. L. r. főhadnagy a sajtó munkatársainak köszöntését követően elmondja, hogy

rendőri intézkedésre fog sor kerülni, ezért megkéri őket, az intézkedést ne akadályozzák, lépjenek hátrébb.

Ezt követően, egészen a felvétel végéig néhány sajtómunkatárs elhagyja a helyszínt, M. L. r. főhadnagy szemmel láthatóan várakozó magatartást tanúsít.

c) A harmadik felvétel összesen 8 perc 8 másodperc hosszúságú, amely azzal kezdődik, hogy M. L. r. főhadnagy belép az épületébe; őt a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök követik.

M. L. és az egyik Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőr odalép az egyik földön ülő demonstráló hölgyhöz (feltehetően a panaszoshoz), bemutatkozik neki, tájékoztatják arról, hogy a rendezvényt feloszlatták, magatartásával súlyosan zavarja a minisztérium működését. Felszólítják, hogy hagyja el a helyszínt, hiszen magatartása jogsértő és a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség cselekmény tanúsítása miatt elő fogják állítani. Megkérték, hogy tegyen eleget az intézkedésnek, álljon fel, és ezután megállapította M. L. r. főhadnagy, hogy a demonstráló nem tett eleget a rendőri intézkedésnek, így a kollégája elő fogja állítani. Mivel a demonstráló hölgy nem tett eleget a rendőri felszólításnak két rendőr, két oldalról megfogta és kivitte az épületéből.

A demonstrálók egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy nem tesznek eleget a rendőri felszólításnak és „passzívan” ellenállnak. Fel sem álltak, végig ülve maradtak, ezért ilyen „pózban” fogták meg őket a rendőrök és vitték ki őket az épületből. Miközben egyenként elvitték a demonstrálókat a hátra maradó szimpatizánsok a „Népszavazást Paksról!” szavakat skandálták.

Ezen felvétel alatt öt további személyt szállítottak el a helyszínről és foganatosították az előállításukat. Elsőként S. Sz.-t, másodjára egy hölgyet, (aki a rendőri tájékoztatást követően elmondja, hogy nem tesz eleget a felszólításnak) harmadjára szintén egy hölgyet visznek ki (aki szintén közölte, hogy passzívan ellenáll). A negyedik személy egy hosszú hajú fiatalember, aki a részére elmondott rendőri felszólítást követően elmondja, hogy nem fogja elhagyni az épületet. Az ötödik személy R. M., aki elmondja, hogy a felszólításnak nem tesz eleget, majd kezét a lába alatt átkulcsolva leül a földre, majd kiviszik a rendőrök.

d) A negyedik felvétel 1 perc 30 másodperc hosszú, amelyen a négy hátramaradt, ülő demonstráló személy látható. A rendőrök konzultálnak és közben a demonstráló személyek is egymással beszélgetnek, majd néha ismét felhangzik a „Népszavazást Paksról!” közös kiáltásuk.

e) Az ötödik felvétel (3 perc 33 másodperc hosszú), amely során a négy személy helyszínről történő elszállítása látható.

Elsőként eredetileg a panaszos mellett ülő fiatalembert viszik el, őt követi V. E., egy fiatalember és végezetül M. E.-t viszik ki, aki a felszólítást követően elmondja kétszer a „Népszavazást Paksról” szavakat.

f) A hatodik felvétel (1 perc 4 másodperc hosszúságú) az épülete előtt parkoló előállító szolgálati rendőrgépjárművet mutatja, a körülötte csoportosuló rendőri egységekkel. Az intézkedés helyszínén, az utcán összesen 12 darab rendőr látható.

g) A hetedik felvétel (42 másodperc) során pár demonstrálót már beültettek a rendőr gépjárműbe, de még páran az utcán állnak 2-3 rendőr kíséretében.

h) A nyolcadik felvétel (21 másodperc) csak egy demonstráló személyt (a feltételezett panaszost) mutatja, akit két rendőr vesz körül és a kamera felé a Népszavazást Paksról felíratú transzparenst mutatja.

i) A kilencedik felvétel (34 másodperc) egy másik demonstrálót, V. E.-t mutatja, amint két rendőr veszi körül, az egyikük kamerával veszi, amit mond.

j) A tizedik felvételen (13 másodperc) az egyik személy látható, amint a kamerába néz és a kamera felé mutatja a népszavazást Paksról transzparenst.

k) A tizenegyedik felvétel (4 másodperc) csupán az egyik személy (S. Sz.) arcáról tartalmaz közeli felvételeket.

l) A tizenkettedik felvétel (9 másodperc) az tizedik felvételen látható személy szolgálati gépjárműbe történő, önkéntes beszállását mutatja, amely során végig a kamerák felé mutatja a kezében tartott transzparenst.

m) A tizenharmadik felvétel (12 másodperc) is az előző pontban említett személyről készült közeli felvételt tartalmazza, amely szerint a szolgálati gépjárműben áll, vele szemben pedig két rendőr.

n) A tizennegyedik felvételen (2 perc 4 másodperc) V. E. a szolgálati gépjármű mellett áll, akinek az egyik rendőrkísérő átvizsgálja a ruházatát. A panaszos karjait felemelte; a rendőr pedig előlről és hátulról is átvizsgálja a ruházatát. Az átvizsgálás során részletes tájékoztatás hallható hangos bemondón keresztül a panasztételi lehetőségekről és annak határidejéről. Arról is tájékoztatják a jelenlévőket, hogy hova állítják őket elő.

A felvétel során a rendőrségi gépjárműbe való beszállásra „várakozó” személy (feltehetően a panaszos) végig a transzparenst mutatja a levegőben és a kamera irányában tartja azt. Az utolsó képkockákon pedig az épületből elsőként eltávolított panaszos látható, amint egy dokumentumot tölt ki..

o) A tizenötödik felvétel (1 másodperc) egy pillanat erejéig mutatja a rendőrségi gépjármű belső terét. A felvétel rövidege miatt egyéb nem állapítható meg.

p) A tizenhatodik felvétel (54 másodperc) az utolsó demonstráló (M. E.) átvizsgálását tartalmazza.

q) A tizenhetedik felvétel (2 perc 3 másodperc) az utolsó demonstráló teljes átvizsgálásának a folyamatát tartalmazza. Az intézkedés azzal zárul, hogy beszáll a szolgálati gépjárműbe.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta meg, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy az épületéből testi kényszer alkalmazásával szállították ki, majd előállították. Vele szemben később szabálysértési feljelentés alapján megindult szabálysértési eljárásban, szabálysértési bírságot szabtak ki annak ellenére, hogy elmondása szerint mások jogait a törvényes mértéknél jobban nem sértette meg, így nem követett el szabálysértést.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti rendelkezésekből egyértelműen kiderül, hogy a rendőrség, mint szabálysértési hatóság által lefolytatott szabálysértési eljárás felett nem rendelkezik kontrollal, így nem jogosult dönteni a szabálysértési eljárással kapcsolatos eljárási kérdésekben, a szabálysértési eljárásban született döntések felett nem tölti be felülvizsgálati fórum szerepét. Ezen belül nem dönthet abban a kérdésben, hogy a panaszos cselekményével megvalósította-e a szabálysértést és abban sem, hogy jogosan szabta-e ki vele szemben a szabálysértési hatóság a szabálysértési bírságot.

Mivel a Testület nem szabálysértési hatóság, hatáskörének hiányát kellett megállapítania arra a kérdésre nézve, hogy a panaszos elkövette-e a terhére rótt szabálysértést, és az ez alapján vele szemben kiszabott szabálysértési bírságot.

A Testület ellenben vizsgálatának a tárgyává tette azt, hogy a rendőrök jogszerűen léptek-e fel a panaszossal szemben, jogszerűen alkalmaztak-e a panaszossal szemben testi kényszert annak érdekében, hogy eltávolítsák az épületből. A Testület továbbá vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét is.

IV.

A Testület az elvégzett vizsgálat során megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelőség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, és az abból levezethető testi integritáshoz való alapvető jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát és a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség oldalán keletkezett-e intézkedési kötelezettség a panaszossal szemben.

A panaszos beadványában előadta, hogy az épületében demonstrálók egyike volt. Politikai véleményét csakis verbálisan és az épületben kihelyezett transzparenszek és molinó segítségével fejezte ki. Magatartása mindvégig békés volt, senkivel szemben nem volt fizikailag agresszív, az épületbe való bejutást nem lehetetlenítette el. Elmondása szerint mások jogait a törvényes mértéknél jobban nem sértette meg.

A rendőrség által megküldött dokumentumok szerint a rendőrséget a biztonsági szolgálatának vezetője értesítette és kért rendőri intézkedést a helyszínrre. 2014. január 31-én a biztonsági szolgálat vezetője 10 óra 8 perckor a 107-es segélyhívószámot tárcsázta egy mobiltelefonszámról. A hívásában a BRFK TIK-nek elmondta, hogy az épületében kb. 20-25 fő bement, onnan nem hajlandók kimenni, az épületben engedély nélkül felvételeket készítenek. Többszöri felszólítás ellenére sem hagyják el az épületet, magatartásukkal pedig zavarják a minisztérium munkáját. Magát a demonstrációt pedig nem jelentették be.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Ezt a rendelkezést egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése, amely szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e jogellenes cselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat

állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e a terhére rótt jogellenes cselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként jogellenes cselekmény elkövetésének a gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Az biztonsági szolgálatának a vezetője arról számolt be hívásában, hogy több személy (kb. 20-25 fő) mindenféle előzetes regisztráció, bejelentés nélkül bement a minisztérium épületébe és demonstrálnak. Cselekményükkel zavarják a minisztérium rendes működését, így rendőri intézkedést kért a helyszínrre.

A Gyjtv. 2. § (1) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyekben a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják. A (2) bekezdés értelmében a rendezvény résztvevői jogosultak a közösen kialakított álláspontjukat az érdekeltek tudomására hozni.

Ezen cselekmény korlátját a 2. § (3) bekezdése határozza meg, amely szerint úgy a gyülekezési jog addig gyakorolható, amíg az nem valósít meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem jár mások jogainak és szabadságának sérelmével. Amennyiben a gyülekezési jog keretében végrehajtott cselekményekkel a demonstrálók bűncselekményt követnek el, vagy bűncselekmény elkövetésére irányuló felszólítást tesznek, vagy egyébként a magatartásuk mások jogainak és szabadságának sérelmével jár, akkor a rendezvény a Gyjtv. 14. § (1) bekezdés szerint felosztható.

Az intézkedést indokolta az is, hogy a bejelentés szerint 20-25 fő jelent meg az épületében és nem akart onnan többszöri felszólítás ellenére sem távozni. A kérdés megítélésakor figyelembe kell azt is venni, hogy az épület, ahol a demonstrálók tartózkodtak egy minisztérium épülete, ahová külön belépési jogosultsággal lehet belépni és ott tartózkodni. A demonstráló személyek az előtérben ezen jogosultság és személyazonosságuk igazolása nélkül tartózkodtak.

Tekintettel arra, hogy a telefonon közölt információk bár nem vetették fel bűncselekmény elkövetésének a gyanúját és azt sem, hogy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívás elhangzott volna a helyszínen, mégis a fentebb meghatározott harmadik fordulat, nevezetesen mások jogainak és szabadságának a sérelme felmerülhetett, így a rendőrség oldalán a bejelentés intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Ennek érdekében a rendőrségnek meg kellett jelennie a bejelentés helyszínén, hogy meggyőződjenek a bejelentésben foglaltak valóság tartalmáról.

A fentiekben kifejtettek alapján a Testület megítélése szerint a telefonos bejelentés a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, így álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

a) A jogalap vonatkozásában a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A panaszos beadványában előadta, hogy nem fejtett ki olyan magatartást, amellyel mások jogait és szabadságát sérelem érte volna; békésen és alapvetően verbálisan adott hangot politikai véleményének, így nem érti, miért oszlatta fel a rendőrség a rendezvényüket. A panaszos arról is tájékoztatta a Testületet, hogy először a biztonsági szolgálat, majd azt követően a rendőrség szólította fel a minisztérium épületének az elhagyására, amely felszólítások egyikének sem tett eleget.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos magatartása alkalmas volt arra, hogy mások jogait és szabadságát sértse, ezért az intézkedést vezető M. L. r. főhadnagy a Gyjtv. 14. § rendelkezéseit alkalmazva feloszlatta a rendezvényt. Ennek keretében felkérte a panaszost és társait, hogy hagyják el a helyszínt, különben velük szemben intézkedést fognak kezdeményezni. A felszólítás és a szükséges tájékoztatás elhangzását követően a rendőr tájékoztatta a demonstrálókat, hogy magatartásuk jogellenes, hiszen a jogszerű rendőri intézkedésnek ellenszegülnek, így megkérte őket a rendőr, hogy hagyjanak fel jogellenes tevékenységükkel és hagyják el a helyszínt. A demonstrálók egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy nem tesznek eleget a rendőri felszólításnak és passzívan ellenállnak.

A rendőrség által előadottakat mind a panaszos által, mind pedig a rendőrség által csatolt videofelvételek hitelesen tanúsítják. A biztonsági szolgálat vezetője kétszer szólította fel a demonstrálókat az NFM épületének az elhagyására. M. L. r. főhadnagy pedig összesen háromszor szólította fel a demonstrálókat, hogy tegyenek eleget a rendőri felszólításnak, így hagyják az épületet. Amikor a demonstrálók harmadjára is azt mondták, hogy nem tesznek a rendőri felszólításnak eleget és passzívan ellenállnak, akkor az erősítés helyszínre érkezése után egyenként részletesen tájékoztatta és felszólította a személyeket, hogy tegyenek eleget a rendőri felszólításban foglaltaknak. A panaszossal szemben is ugyanezt megtette a rendőrség, azonban ő azt mondta, hogy nem hagyja el az épületet.

A rendőrség a panaszos előállításának jogalapjaként az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontot jelölte meg.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja értelmében, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A rendőrségi iratok az intézkedés alapjául szolgáló szabálysértést a Szabs. tv. 216. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő szabálysértésben jelölte meg.

A hivatkozott jogszabályhely szerint, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként

szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. § -ára is, amely a következőként rendelkezik.

„(1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Utal továbbá a Testület az Rtv. 13. §-ának már fentebb hivatkozott rendelkezéseire is.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e a szabálysértés elkövetésének és a továbbfolytatásának olyan szintű gyanúja, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség a helyszínen a Gyjtv. 14. § rendelkezései alapján felozlatta a panaszos és társai által tartott demonstrációt, mert a rendőrség megítélése szerint az alkalmas volt a Gyjtv. 2. § (3) bekezdésében foglaltak megsértésére, így jelen szakasz megadta a rendőrség számára a rendezvény felozlatásának a lehetőségét. A Testület ezzel kapcsolatban utal a 382/2009. BH-ra, melynek értelmében az előállítása jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül és a demonstráció szándékával nem hagy fel.

A rendőrség összesen háromszor szólította fel a demonstrálók egészét, hogy hagyják el az épületet, így tegyenek eleget a rendőri felszólításnak, mert különben előállítják őket. A demonstrálók erre úgy reagáltak, hogy nem tesznek eleget a rendőri felszólításban közölteknek, passzívan ellenállnak. Ezután az erősítés megérkezését követően mindegyik demonstrálótól egyenként kérdezte meg a rendőrség, a szükséges tájékoztatás közlése után, hogy eleget tesz-e a rendőri felszólításnak, amelyre azt válaszolta mindegyik demonstráló, így a panaszos is, hogy nem, passzívan ellenáll. A videofelvételek ezt alátámasztják. A panaszos magatartása a rendőri intézkedést (a demonstráció felozlatását) gátolta, akadályozta. E szerint a BH-ban meghatározott első, konjunktív elem megvalósult. A másik elem vizsgálata kapcsán pedig a demonstrációt szintén folytatták a tüntetők, hiszen amikor a rendőri kérdésre válaszoltak azt követően skandálták, hogy „Népszavazást Paksról!”. Ez, minden alkalomkor legalább kétszer, háromszor elhangzott, tehát a demonstráció szándékával egyértelműen nem hagytak fel.

Tekintettel arra, hogy a jogszerű rendőri intézkedéssel szemben a panaszos ellenállt, amelynek hangot is adott, így az Rtv. 19. § alapján megnyílt a lehetősége annak, hogy a rendőrök az Rtv.-ben meghatározott intézkedéseket és kényszerítő eszközöket, köztük az előállítást alkalmazzák vele szemben.

A jogalap megállapítása kapcsán figyelemmel volt a Testület a 129 /2014. (VI. 12.) számú állásfoglalásban, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontján alapuló előállítással és a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséggel kapcsolatosan kifejtett gyakorlatára.

A fentiekre tekintettel a Testület megállapította, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállításához, ezért a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga az intézkedés jogalapját tekintve nem sérült.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett f) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igenlő választ adott. A rendőrség az előállítás alkalmazásáról szóló jelentésben az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontját, mint a szabálysértést felszólítás ellenére továbbfolytató személy előállítását és a vele szembeni eljárás azonnali lefolytatásának lehetőségét jelölte meg.

Tekintettel arra, hogy a Testület korábban megállapította, hogy a panaszos nem tett eleget a többszöri rendőri felszólításnak, hiszen a panaszos úgy nyilatkozott, hogy nem kíván eleget tenni a rendőri felszólításnak, passzívan ellenáll. A panaszos ezt a közlését a beadványában is elmondta, sőt jól érhető mindegyik videofelvételen. A rendőrségi dokumentumok és a panaszosi állítás tehát megegyezik a tekintetben, hogy a panaszos nem volt együttműködő az intézkedés során. Tekintettel arra, hogy a panaszos nemcsak verbálisan fejezte ki, hogy nem kívánja elhagyni az épületet, hanem továbbra is folytatja a demonstrációt, amelyet egyébként a rendőrség feloszlattott; tovább ült és skandálta a „Népszavazást Paksról!” szavakat.

Ennek okán a rendőrség számára nem állt rendelkezésre más mód amellyel a panaszos és társainak ellenszegülését (akadályozó magatartását) meggátolhatták volna a továbbiakban.

A panaszos magatartására tekintettel, valamint figyelembe véve a jogszabályi előírásokat, amelyeket a rendőrségnek figyelembe kellett vennie a panaszos által kifejtett cselekmény

következtében, a rendőrség rendelkezésére nem állt adott időben, adott helyen más, kevésbé jogkorlátozó eszköz arra, hogy a panaszost eltávolítsa az épületből és megindítsa vele szemben a szabálysértő magatartás alapján a szabálysértési eljárást.

A rendőrség felvette a panaszos adatait és még aznap lefolytatta vele szemben a szabálysértési eljárást (eljárás alá vontként meghallgatták őt), amelynek során az ügy egyszerű megítélése miatt szabálysértési bírságot szabtak ki a panaszossal szemben.

A Testület ezért a fentiek alapján az előállítást arányosnak találta, és kimondta, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

c) A Testület a panaszos előállításának időtartama kapcsán az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok alapján közelítő pontossággal rekonstruálható, hogy mi történt az előállítás időtartama alatt. A panaszost először cselekménye abbahagyására 11 óra 35 perckor szólították fel, majd 11 óra 45 perckor az utolsó rendőri felszólítás hatására a panaszost – előzetes figyelmeztetés – után 11 óra 55 perckor előállították; testi kényszer alkalmazásával kivezették az épületből. A személyes adatait megállapítását és rögzítését követően előállították. 12 óra 40 perckor adták át a BRFK Rendőrkapitányságnak. A kapitányságra történő szállítását követően a rendőrök a panaszost tájékoztatták, átadták a részére az előállítása során keletkezett dokumentumok egy példányát, majd vele szemben megtették a szabálysértési feljelentést. A szabálysértési eljárást még a panaszos előállításának a napján tették meg és folytatták le az eljárást, amely során a panaszossal szemben szabálysértési bírságot szabtak ki. A panaszost az eljárásban 15 óra 7 perctől hallgatták meg. Végezetül pedig szabadon bocsátották 16 óra 31 perckor, így a panaszos szabadon elhagyhatta a rendőrkapitányság épületét.

A rendőrség a panaszos személyi szabadságát összesen 4 és fél órán keresztül korlátozta. Az előállítás kezdetekor a panaszost testi kényszer segítségével vitték ki az épületéből, majd igazoltatták és átvizsgálták a ruházatát és csomagját, ezt követően a szolgálati gépjárműbe helyezték és átadták az V. kerületi Rendőrkapitányság rendőreinek, akik a kapitányságra szállították a panaszost.

A kapitányságon való elhelyezését követően (kb. 13 óra) az adminisztratív tevékenységek és a tájékoztatások után tették meg a panaszossal szemben a szabálysértési feljelentést, indították meg a szabálysértési eljárást, hallgatták meg a panaszost 15 óra 7 perctől.

A Testület véleménye szerint a rendőrök megfelelő ütemezéssel intézkedtek a panaszossal szemben, így nem kellett indokolatlanul és szükségtelenül várakoznia a panaszosnak a kapitányságon úgy, hogy vele szemben nem hajtottak végre érdemi cselekményt. Az eljárás alá vontként történő meghallgatását követő, közel egy órával későbbi szabadítást sem találta aránytalannak a Testület, hiszen még azt követően határoztak a szabálysértési ügyében, nyilvántartásba vették, majd 16 óra 31 perckor bocsátották szabadon.

A fentiek alapján a panaszos előállításának időtartama megfelelt az arányosság követelményének, ezért nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga.

3) A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A kényszerítő eszköz jogszerűségének megítélésénél a következő jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel a Testület.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint „a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható”.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 47. §-a alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki.

A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejlesztéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A (2) bekezdés szerint a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat

A rendőrségi átirat és a Testület rendelkezésére szolgáló videofelvételek szerint a panaszos, mivel többszöri felszólítás ellenére nem tett eleget a rendőri felszólításban foglaltaknak, így a rendőrség a panaszost előállította. Mivel a panaszos továbbra is ülve maradt, nem állt fel a földről (és ezt szóban is közölte a rendőrökkel), ezzel kifejezte, hogy passzívan ellenáll a rendőri intézkedésnek, ezért két rendőr a panaszos mellé állt: egyikük baloldaltól, másikuk jobboldaltól fogta meg a panaszost, emelték fel, és vitték ki az épületből. Az épület előtt már a panaszos a saját lábán állt és igazolta magát.

Tekintettel arra, hogy a panaszos egyértelművé tette azt, hogy nem kíván eleget tenni a rendőri felszólításban foglaltaknak, amelyet nemcsak verbálisan, hanem non-verbálisan is a rendőrök tudomására hozott (t.i. ülve maradt), így a rendőrök számára nem állt rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó kényszerítő eszköz, amellyel rábírhatták volna a panaszost arra, hogy felálljon és saját lábán elhagyja az épületet.

A panaszost felszólították, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításnak, így az arányosság és fokozatosság elvére tekintettel többször is megadták a panaszosnak a lehetőséget arra, hogy felálljon és elhagyja önként az épületet, de mivel ennek nem tett eleget a panaszos, a passzív magatartására tekintettel a rendőrök a legkevésbé jogkorlátozó kényszerítő eszköz, azaz a testi kényszer alkalmazása mellett döntöttek.

A Testület véleménye szerint a rendőrség az arányosság és fokozatosság elveit figyelembe véve, a jogszabályi előírásoknak megfelelően döntött a testi kényszer alkalmazása mellett, hiszen adott időben és helyen máshogyan nem tudták megoldani a panaszos helyszínről történő eltávolítását.

Erre tekintettel a testi kényszerrel kapcsolatban a Testület úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga.

V.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen kezdeményezték a panaszossal szemben rendőri intézkedést, így nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való alapvető joga. A panaszos előállítását a Testület jogszerűnek, szükségszerűnek, indokoltnak és arányosnak találta, ezért álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga, hiszen a rendőrök jogszerűen alkalmazták vele szemben testi kényszert.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZBÍZOTTSÁG